

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo@lvm.fi

LVM diaarinumero LVM/571/03/2016

Ylen lausunto televisio-ohjelmien siirtovelvoitetta koskevasta arviomuistiosta

Yleisradio esittää lausuntonaan arviomuistion ehdotuksista sekä siirtovelvollisuussäätelyn kehittämistarpeista myöhemmin tämän hallituskauden aikana seuraavaa:

1 Ylen tv- ja radiokanavien siirtovelvollisuus

Yle kannattaa arviomuistion lopussa esitettyä Ylen tv- ja radiokanavia koskevaa ehdotusta:

”TYK 227 § jää muilta osin (Yleisradio Oy:n tv- ja radio-ohjelmistot) toistaiseksi voimaan”.

[YLEN LIIKESALAISUUDET POISTETTU]

2 Yleisen edun tv-kanavien siirtovelvoite

Arviomuistion lopussa ehdotetaan yleisen edun tv-kanavien siirtovelvollisuuden lopettamista:

”TYK 227 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdan mukaisen yleisen edun kanavia koskevan siirtovelvoitteen voimassaoloa ei jatketa 31.12.2016 jälkeen, jolloin sen voimassaolo TYK 351 §:n mukaan päättyy”

Yle ehdottaa, että yleisen edun tv-kanavien siirtovelvoitetta jatketaan 1.1.2017 lähtien 31.3.2020 asti, jolloin teräväpiirtosiirtymäsuunnitelman mukaan tv-jakelussa tapahtuu muutenkin suuria muutoksia.

Jos kaupallisilla tv-kanavilla ei ole enää TYK 227 §:n tuomaa kannustetta 100%:n väestöpeiton antenni-tv-jakeluun, niin käsityksemme mukaan ne hankkivat kanavilleen enintään 90%:n väestöpeiton antenni-tv-jakelun. Harvimminkin asutulla alueella oleva vähintään 10% väestöstä jää silloin kokonaan ilman kaupallisten tv-kanavien maanpäällistä jakelua. 10 % väestöstä on noin 550 000 henkeä eli enemmän kuin koko

Pohjois-Karjalan, Kainuun ja Lapin yhteenlaskettu väestö. Pidämme viestintäpoliittisesti erittäin haitallisena, jos näiden maakuntien haja-asutusalueiden väestö jää kokonaan vaille kaupallisten tv-kanavien saatavuutta ainoan käytettävissä olevan broadcasting-tv-jakeluverkon eli antenni-tv-verkon kautta. Esimerkiksi MTV:n tv-uutiset yltyvät pitkälti yli miljoonan katsojan yleisöihin, joten ne ovat erittäin merkittävä uutisväline ja siten keskeinen uutisjournalismin moniarvoisuuden takaaja. Uutisisältöjen laaja saatavuus internetistä ei toistaiseksi ole olennaisesti vähentänyt tv-uutisten merkitystä keskeisenä uutisvälineenä.

Arviomuistiossa perustellaan yleisen edun tv-kanavien siirtovelvollisuuden lopettamista mm. seuraavasti:

”... ei voida varmuudella tietää, olisiko siirtovelvoitteen voimassaolon jatkaminen kuitenkin riittävä kannustin siihen, että kaupalliset televisioyhtiöt hakisivat kanavilleen yleisen edun kanavan statusta.”

Perustelu pitää sinänsä paikkansa. Yleisen edun kanavien siirtovelvollisuussäännös tarjoaa kuitenkin varsin joustavan viestintäpoliittisen välineen, jonka puitteissa:

- a) Valtioneuvosto voi viestintäpoliittisen harkinnan perusteella myöntää yleisen edun kanavan statuksen sellaisille tv-kanaville, joiden saatavuus koko maassa halutaan turvata. Jos voimassaoleva TYK 26 §:n yksityiskohtainen kriteeristö yleisen edun kanavan statuksen myöntämiselle ei ole riittävä, niin pienellä lainmuutoksella voidaan tarkentaa kriteerejä siten, ettei yleisen edun kanavien piiriin tule sellaisia tv-kanavia, joiden valtakunnalliselle jakelulle ei ole viestintäpoliittista tarvetta.
- b) Yleisen edun tv-kanaville voidaan haluttaessa tarjota tarpeelliset edut, jotta ne luovat tv-yhtiöille riittävän taloudellisen kannusteen tasapainottamaan koko maan kattavan tv-jakelun kustannuksia. Jos voimassaoleva TYK 227 §:n sisältö ei ole riittävä, niin esimerkiksi HbbTV-herätesignaalin sisältyminen siirtovelvollisuuden piiriin lisää yleisen edun kanavan statuksen houkuttelevuutta.

3 Uudistetaan siirtovelvoitesääntelyn perusratkaisu teknologianeutraaliksi

LVM päättynee vuonna 2016 jatkamaan siirtovelvoitesääntelyä nykyisen TYK 227 §:n pohjalta jossakin laajuudessa. Sen lisäksi Yle ehdottaa, että LVM päättää jo tässä yhteydessä aloittaa valmistelun ja viedä eduskunnan päätettäväksi myöhemmin tällä hallituskaudella hallituksen esityksen siirtovelvoitesääntelyn uudistamiseksi verkkotekniikkariippumattomaksi.

Siirtovelvoitesääntelyn tarkoituksena on taata Ylen ja yleisen edun tv-kanavien sisältöjen saatavuus koko yleisölle. Nykyinen vain kaapeli-tv-verkkoja koskeva TYK 227 §:n ei vastaa enää yleisön monipuolistunutta tapaa käyttää mediasisältöjä. Nykyinen säännös määrittää yhden tietyn verkkotekniikan operaattorien (=kaapeli-tv-

operaattorit) siirtovelvollisuuden riippuvaiseksi siitä, miten toisen yksittäisen verkko-tekniikan verkko-operaattori (antenni-tv-verkko) toimii.

Eräissä muissa EU-jäsenvaltioissa kuten Hollannissa siirtovelvoite määräytyy viranomaisen hallintopäätöksellä sen mukaan,
i) mitkä sisällöt on viestintäpoliittisesti tarpeellista tarjota koko yleisön saatavilla ja
ii) mitkä jakelutavat ovat näiden sisältöjen saatavuuden toteutumisen kannalta kulloinkin tarpeellisia.

Uusi teknologianeutraali siirtovelvoitesääntely voisi toimia käytännössä siten, että siirtovelvoitteen aktivoisi tai lopettaisi viranomaisen tekemä hallintopäätös (VN-asetus, LVM-asetus tai ViVin päätös), jotka sisältäisi
- arvion olennaisten sisältöjen saatavuudesta koko yleisölle eri jakeluteiden kautta ja
- tämän arvion tuloksista riippuen tarvittaessa annettavan päätöksen, jolla aktivoidaan siirtovelvollisuus saatavuudessa olevia puutteita paikkaamaan.

Uusi siirtovelvoitesääntely kattaisi kaikki tv- ja radiosisältöjen jakeluverkot ja jakelutavat, ml. avoimessa internetissä tapahtuvan OTT-jakelun. Sääntely kattaisi lineaariset tv- ja radiokanavat sekä käyttäjän valittavissa olevat video- ja audiosisällöt (video on demand, audio on demand). Siirtovelvoite aktivoitaisiin kuitenkin vain viestintäpoliittisen harkinnan perusteella tarpeellisilta osin.

Sääntely sisältäisi edelleen nykyisen siirtovelvoitesäännöksen TYK 227 §:n 3 ja 4 momenteissa olevat verkko-operaattorin suojaksi säädetyt mekanismit. Tällöin voimassa oleva määräys "*Teleyritys voi kuitenkin vaatia käyttäjältä kohtuullisen maksun verkon ylläpidosta*" voitaisiin muuttaa esimerkiksi muotoon "*Teleyritys voi kuitenkin vaatia käyttäjältä kohtuullisen maksun verkon rakentamisesta, ylläpidosta ja muista siirtovelvollisuuden täyttämistä aiheutuneista välttämättömistä kustannuksista*", joka kattaisi myös laajakaistaverkkojen investoinneista syntyvät kulut.

Jos siirtovelvoitteen tavoite täytyisi yritysten omien jakelupäätösten ja yritysten välisten kaupallisten sopimusten perusteella, siirtovelvoitetta ei olisi tarpeen aktivoida. On todennäköistä, että pelkkä tällaisen tarvittaessa aktivoitavan siirtovelvoitesäännöksen olemassaolo varmistaisi keskeisten sisältöjen saatavuuden yleisölle siten, ettei siirtovelvoitetta tarvitsisi käytännössä aktivoida lainkaan. Tällä tavoin viestintämarkkinan sääntely kevenisi. Samalla tulisivat turvatuiksi yhteiskunnan tärkeät intressit muun muassa vaaratiedottamiseen käytettävien Ylen kanavien saatavuudesta.

Yleisradio Oy

Katri Olmo
Johtaja, Lakiasiat